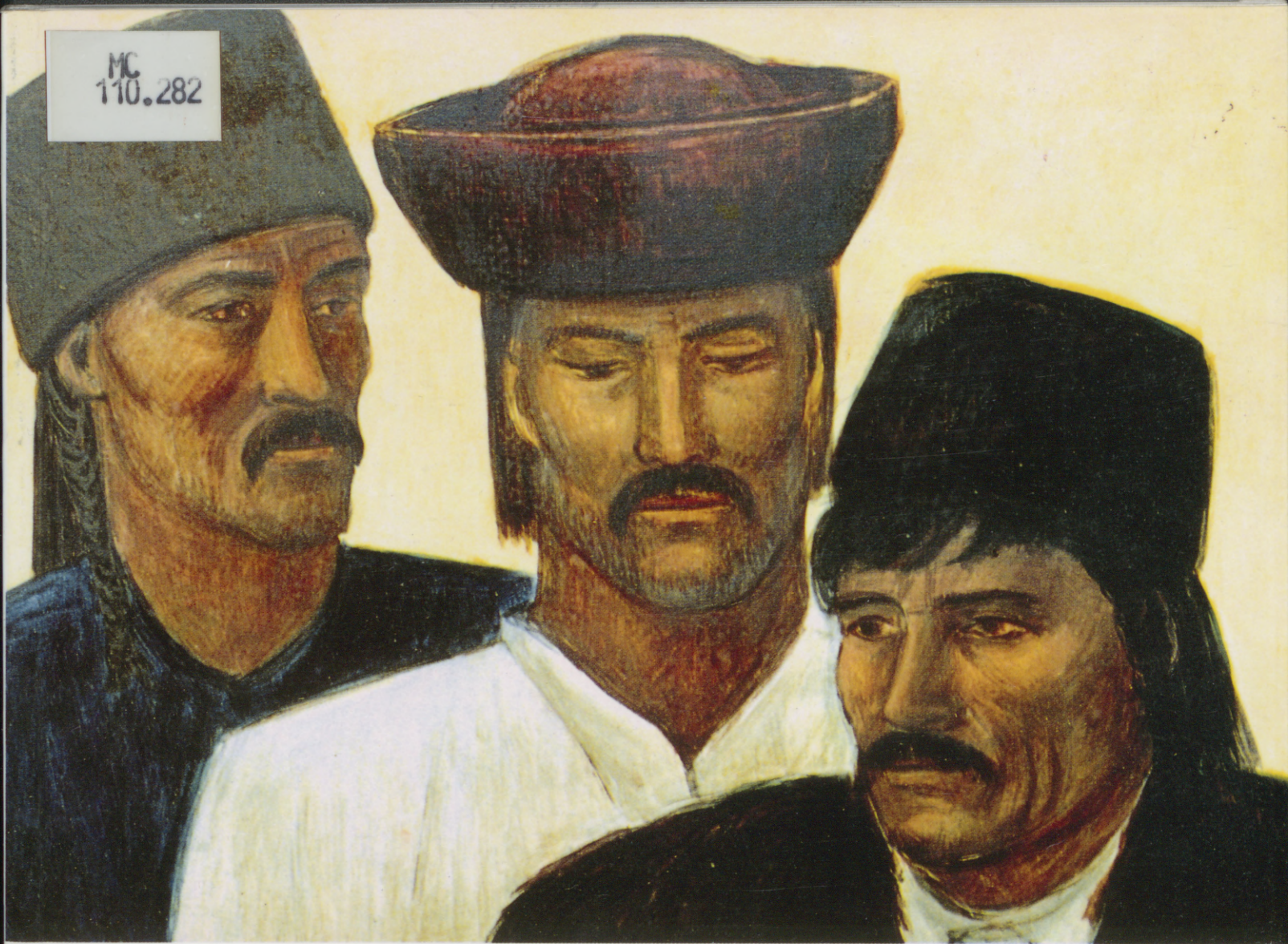
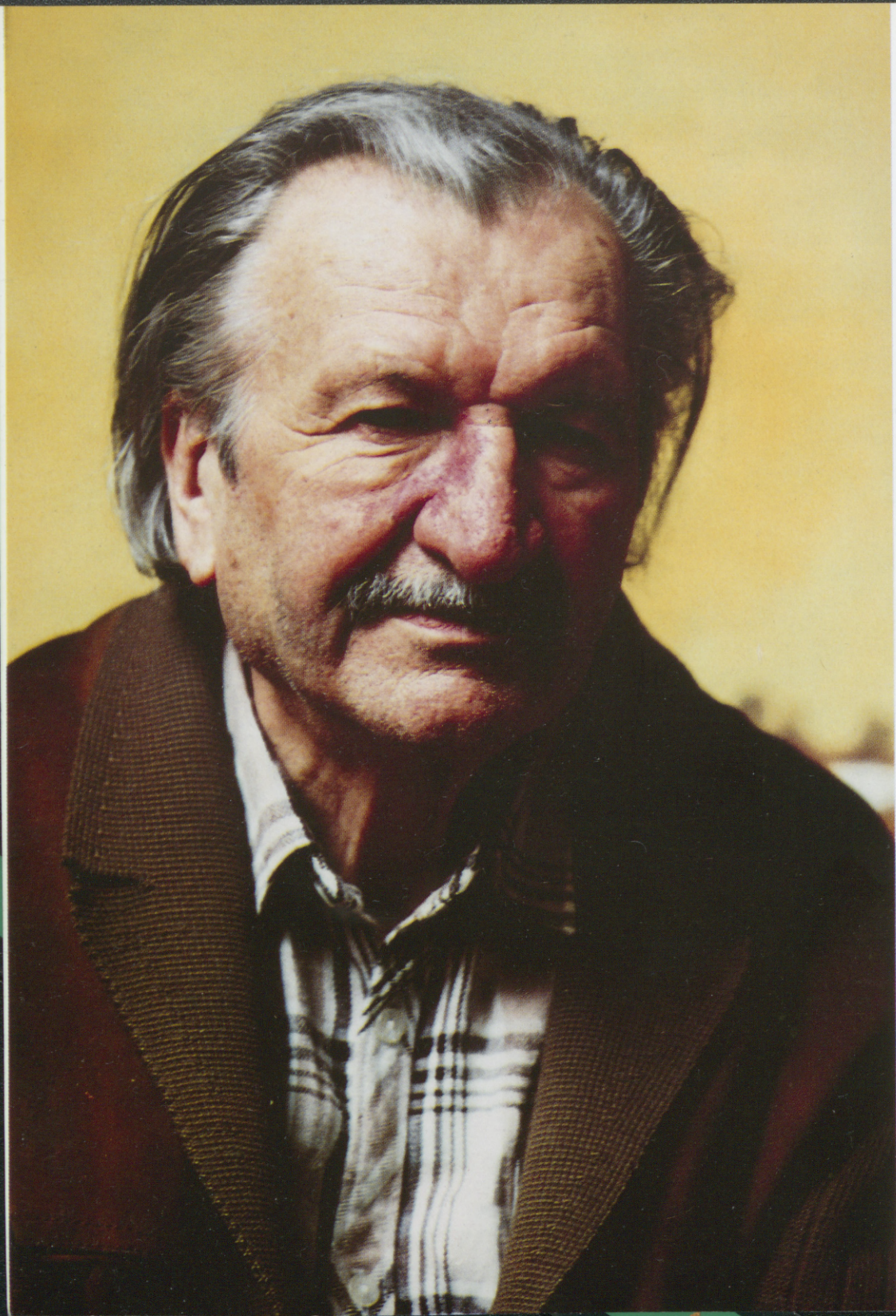

MC
110.282

KURUCZ D. ISTVÁN

Kummer

KURUCZ D. ISTVÁN
JUBILEUMÁN

HC 10585

0001

MC 110282

1990

Századunkban nagyot nőtt az Alföld művészettörténeti tekintélye, s ebben jelentős szerepet kaptak a képzőművészek. Kulturális életünknek még mindig időszerű szellemi szükséglete, hogy hazánk közepének nagy kiterjedésű területe a művelődés dolgában visszazárkózzék a múlt sorscsapásai részéről kevésbé sújtott vidékekhez. A régészek, a levéltárosok a megmondhatója annak, hogy az évezredek során milyen értékeket hozott létre ez az újkorra elmaradottként örökölt országrész; a végeken úgy-ahogy eltengődtek valamiként a városiasodás, a civilizációs fejlődés velejárói, a külföldi örökösök és megszállók gyarmatosító gátlástalansága viszont a kíméletlen kizsákmányolás és a pusztító háborúskodás színterévé tette honunk középrészét. Vagy százötven esztendőnek kellett eltelnie, hogy ezen a tájon helyreálljon a viszonylagos létbiztonság, majd alkotó energiává terebélyesedjenek az intellektuális igények. Az utóbbi néhány emberöltő művészetének a kibontakozásában nem csak jelentős, de kimagasló helyet foglaltak, foglalnak el Szolnok, Szentés, Kecskemét, Debrecen, Hódmezővásárhely, Baja, Hajdúböszörmény stb. festői, szobrászai, művésztelepei; a közelmúltban és jelenleg is az alföldi festészet fogalma a nemzeti génusz életképességének legbiztosabb teljesítményei között jelzi a felújulás lehetőségeit.

Kurucz D. István ennek a felújulásnak hivatott szószólója. Azok közé tartozik, akik piketúránk jellegzetességeit az egyetemes művészi értékek közé emelték. Úgy tud szülőföldjéről, magyarságáról vallani, hogy egyúttal a hazai művészet közérdekű emberi szolgálatának, humánus jellegének az érdeméről itthon és külföldön egyaránt meggyőzi a művészet barátait, a közönség legkülönbözőbb rétegeit. Azon az úton indult el, melyen elődei jártak, szülővárosának, Hódmezővásárhelynek a halhatatlanjai, Tornyai János, Endre Béla; az idők változásával, a művészi feladatok társadalmi vonatkozásainak kibővülésével szembe kellett néznie egy sor új tennivalóval. Munkásságának ismerői pályája során folyamatosan arról tájékoztatták az érdeklődőket, hogy Kossuth-díjas kiváló mesterünk tevékenysége messze túlmutat a helytörténeti motívumokon, törekvéseit nem szabad úgy tekinteni, mintha azok bizonyos földrajzi vagy folklorisztikus különlegességek feldolgozására korlátozódnának. Képei életérzést, gondolkodásmódot, messze vezető szakmai és eszmei elképzeléseket tükröznek, arról tanúskodnak, hogy megalkotójuk elvállalta a véleménynyilvánítás, az ígéhirdetés szolgálatát, művészi eszközei

birtokában elvégzi az igazmondás, a harmóniateremtés teendőit. Az, amiről Kiss Lajos írt a Vásárhelyi művészet című könyvében, szintúgy a cselekvő ismeretterjesztés, az önzetlen közművelés készségét mutatja a századelő nemzedékének a működésében, ám az efféle szándékok régebben még a népboldogítás romantikus ábrándjai közé tartoztak, visszhangjukban több volt az értetlenség, mint a hitetlenkedés. Kurucz D. Istvánnak meg kellett tanulnia apja sorsából, hogy csupán a következetesség, a töretlen munkakedv segít túljutni a nehéz helyzeteken, a kötelességtudó ember nem engedheti buzgalmát a környezeten eluralkodó közömbösség, lelki restség áldozatává válni. Az öreg Kurucz János, Adyék nyomdásza se hagyta magát elkedvetleníteni, politikai üldöztetés közepette se mondott le arról az ambíciójáról, hogy Vásárhely városának saját nyomdája, helyi újságja legyen, mind több hírlap, könyv terjessze az írott szó elmemozdító hatását a lakosság körében.

Fia, Kurucz D. István se hagyta magát tétlenségre kárhoytatni, ha akadályok tornyosultak tervei megvalósítása elé. Pedig öt évtizedes szakadatlan munkálkodás után is elmondhatja, bizony hogy sok kezdeményezése vár még kivitelezésre; halaszthatatlan intézkedést sürgető ügyek maradtak megoldatlanok, olyanok, melyek látszólag mindössze a művészet belső problémáit érintik, valójában a nemzet közérzetére, a szürkeállomány kreativitására közvetlen befolyást gyakorolhatnak. Ilyen például a rajztanítás kérdése, ami távolról se csupán a képzőművészeti fakultás alapképzésével összefüggésben lett vita tárgya, de legalább annyira a műszakiak, orvosok, természettudósok vizuális memorizáló felkészültségével kapcsolatosan is. A festőművészek oktatásában az anyagtani ismeretek követelményének hangsúlya se elszigetelten szűk körű műhelygond. A festmények lelkiismeretes megmunkálása visszahat esztétikai minőségükre is, a körültekintést kívánó technika egyben az önellenőrzésre, az érlelésre is alkalmat ad. Kurucz D. István igencsak fontosnak tartja a művészettörténet nagy korszakaiban bevált mesterségbeli tudás elsajátítását, mert így fokozni akarja a szakma iránti bizalmat, a művészi produkció megbecsülését, a magas színvonal iránti tisztelet elfogadtatását. A táblaképek esetében ehhez a régi gesso eljárás felélesztésével megfelelő módszert is kínál, maga is falemezen gipszalapozással és viaszvasalással rögzíti a festett felületet, az ikonfestők műgondjával véglegesíti festményeit.

Már főiskolás korában elmélyült tanulmányokat folytatt a falképek, freskók, szekkek kivitelezéséről félezredes hagyományaik elemzésével. E téren olyan mérvű szakértelemre tett szert, hogy a képzőművészeti akadémián hosszú ideig ő tanította a növendékeket ezekre a módszerekre. De mint minden ilyen műhelyprobléma, ez is nagy horderejű elvi javaslatokra készítette. Jogosan állítja, hogy korunk nem nélkülözheti a monumentális művészeti ágak kedélynevelő, eszmei felvilágosító, öntudatra vezérlő megnyilatkozásait. Az öblös terek, középületek, messzire feltárulkozó homlokzatok szinte ösztönzik a művészeket, hogy a közönséghez szóljanak; emlékeztessenek a történelem példázataira, elmélyítsék a honszeretet erényét, érzékennyé tegyenek az emberiség jövőjének mindenkit érintő kilátásai iránt. Az eszméletű falképstílus nem független az előadásmód hiteletől, s kétségtelen, hogy a klasszikusok, legutóbb a mexikóiak e téren olyan megoldásokat szolgáltatnak, melyek korszerűsített változatban társadalmi jelentőséget biztosítanak a festészet reprezentatív műfajainak. Kurucz D. István ez irányú felhívásai – sajnos – művészetpolitikusaik körében nemigen találtak meghallgatásra, bár néhány sikeresen teljesített megbízás további próbálkozásra buzdíthatta volna a munkaelosztókat.

Kurucz D. István festőként ízig-vérig monumentalistának nevezhető. Hosszú pályája folyamán mindössze öt falkép megfestésére kapott esélyt, ezek közül is az első műtörténelmi rangú sorozatot, Kossuth Lajos verbunkját az egykori tisztképző főiskolán megsemmisítette a kultúrbürokrácia önkénye. A többiek számára kijelölt építészeti környezet nem mondható szerencsésnek, ám a freskók formai és technikai kivitelezése – az előnytelen feltételek ellenére – hasznos eligazítást nyújthat azoknak, akik egyet s más tudni szeretnének a falképkészítés lényegéről.

Jubiláló mesterünk esztendőik óta több monumentum megalkotásával foglalkozik, a vázlatoktól a stúdiumokon át néhány részletnek nagy méretekben való kidolgozása már megtörtént. Különösen megragadóak azok a pannói, melyek Bocskai angyalai címen a Hajdúság történetét idézik. Másik vállalkozása tekintetében is kész kompozíciókról számolhat be, a pusztaszeri emlékparkba a Feszty-körkép történelmi folytatását kísérli meg kialakítani, hogy az oda zarándokolók kegyeletes megemlékezéséből a honfoglalást követő ezer év se maradjon ki. Remélhető, hogy ezeknek a drámai visszatekintést sugalló, nagylélegzetű festett fal-

burkolóknak a befejezésére nem kell sokáig várni. Végül mégis a magyar fonákosságok között kell számon tartani, hogy ha megszerkesztjük Kurucz D. Istvánnak, piktúránk monumentalistájának életműjegyzékét, a kimutatás túlnyomó többségben táblaképeket, jószerint kisméretű festményeket sorol fel, s mégis ellentmondás az oeuvre egészén belül. Kezdő művész korában anyagotani tájékozottságával sem álmódhatott nagyléptékű közmunkákról, s mint ösztöndíjas Rómában, Itáliában ugyanakkor mégis a reneszánsz századainak falképei érdekelték. De nem egyoldalúan, mert a liturgikus ábrák kötőanyagának a természete se hagyta nyugodni, azoknak a nyomában járt, akik érhetőnek találták, hogy a kódexek miniatúrái után szárnyasoltárok következtek, a kis bizánci tábla lett a freskó előképe. Már a kezdet kezdetén is nagyvonalú figurákkal töltötte meg a szobakép nagyságú lemezeket, kendős asszonyai, kucsos gazdái mintha idollá nőttek volna. Petőfi Anyám tyúkjá az almanach-líra falusi változata Kurucz D. István Tyúketetés című 1943-ból való művéhez képest, mely csupa visszafojtott feszültség, szívszorító számadás a szegényparaszti szűkösség ismérveiről. S azóta is, akár magányos lovas a Hortobágy káprázatos csendjében, eső utáni áttetsző pára az üres pusztán, akár falusi tél a vásártér szekerei között, őszi tanya lombtalan fák őrizetében, mindenütt a messi távlatok, a felfokozott arányok formanyelvén támad fel a határtalanság, a zengő akkordok lenyűgöző emléke. Nem túlzás azt állítani, hogy Kurucz D. István 50×60 centiméteres képen is felidézi a szorongató nagyság képzetét. Kritikusai ezt a varázslatot tematikus fegyelmével, festői érvelésének gazdaságosságával magyarázzák.

Művészete egyéni sajátosságainak teljes áttekintésekor bebizonyosodik, hogy szükséztől és szűkösségtől páratlan színgazdagság ötvöződik kolorisztikus egységgé, a mozdulatlan síkságon remegő komplementerek olvadnak össze ritmikus foltokká, az arany metszést igazoló és eretnek megátalkodottsággal semmibevevő szerkezetekben a mértani elemek is érzékletes optikai tűzijátékká hevülnek, az áttételes látzattan lírává légiesíti a természet csodáit. Ilyetén sugártöréssel jelentkezik a magyar jelleg a modern áramlatokban.

Pogány Ö. Gábor

On the anniversary of István D. Kurucz

Appreciation accorded in art history to the region known as the Alföld or Great Hungarian Plain has grown to a great extent in our century thanks in no small measure to its artists. An intellectual requirement still timely in Hungary's cultural life however is that this extensive central part of the country catch up again in matters of culture with other regions which suffered incomparably less during the centuries. Archaeologists and research workers of archives can serve proof of the values that were produced through the millennia in this part of the country which by the advent of the modern era has sunken into torpor and was regarded with good reason as backward. In the outlying districts the concomitants of urbanization and of civilization could survive somehow, but in the central part of the country the unbridled efforts at colonization of the foreign masters have turned the region into a theatre of ruthless exploitation and ravaging warfare. Some hundred and fifty years had to elapse before a relative security of existence could firmly be re-established in the region and for the intellectual demands to turn into creative energy. In the gradual emergence and subsequent flourishing of arts in the time of recent generations the painters, sculptors and the artists' colonies domiciled in towns like Szolnok, Szentés, Kecskemét, Debrecen, Hódmezővásárhely, Baja, Hajdúböszörmény and others have played not only a pioneering but a most outstanding and appreciable role. In more recent times as well as in our days the entity of the Alföld painters represents the possibility of renewal among the most promising manifestations of the vitality of the national genius.

A dedicated representative of this renewal is István D. Kurucz. He is one of those artists who have raised the special traits of Hungarian painting to the level of universal artistic values. When presenting his birth place or testifying to his Hungarianness he simultaneously convinces the friends of arts and the most variegated sections of public opinion both at home and abroad about the merit of Hungarian painting, which is the service of the common people and of humanity. He started out on the same road as was followed by his precursors, the unforgettable painters of his home town, Hódmezővásárhely, such as János Tornyai and Béla Endre. With the changes of times and when art was given a wider scope in matters concerning society he had to face a series of

new tasks. All through his activity as a painter those watching his career closely could establish that the work of this outstanding master, who had been awarded the highest state distinction in Hungary, the Kossuth Prize, has pointed far beyond a mere presentation of motifs of a local character; they stressed that his work should not be regarded as if limited only to the presentation of certain geographical and folkloristic specialities. His paintings reflect an awareness of life, a way of thinking, and far-extending professional and ideological notions, and testify to the fact that their maker had undertaken the expression of views, the service of preaching the Gospel, and in full control of his artistic abilities he is fulfilling the tasks of speaking the truth and creating harmony. What Lajos Kiss has described in his book entitled "Life of Artists in Vásárhely" has equally presented a readiness for an active dissemination of knowledge and a selfless education of the public in the activities of the generation in the early twentieth century, although such intentions had in the past belonged more to the romantic daydreams of making people happy and the stir they have created has shown more misunderstanding than disbelief. István D. Kurucz had to learn from the lot of his father that only steadfastness and an unbroken love of work can help one to overcome difficult situations, and that a man unflinching in his duty, cannot allow his zeal to fall victim of indifference and mental inertia prevailing over his environment. The father, old János Kurucz, the printer of Endre Ady and his fellow poets, did not allow himself to become disheartened and even amidst political persecution did not give up his ambition that the town of Vásárhely should have his own printing shop and a local newspaper, and that a growing number of periodicals and books should propagate the mind-activating effect of the written word among the populace.

Similarly, the son, István D. Kurucz, did not allow himself to sink into inertia when obstacles loomed in the way of the realization of his ideas. Even after an unbroken period of activity spanning fifty years he can admit that quite a number of his own initiatives still await final realization. Urgent matters requiring immediate action remained unsolved as yet, of the kind which apparently touch upon the inherent problems of art which however in fact can have a direct influence on the nation's public sentiment, on the creativity of the grey matter. Such is, for example, the question of the instruction in drawing which has become the

subject of debate not only in connection with basic training at the faculty of fine arts, but also, to a similar degree, with the thorough grounding of engineers, doctors and natural scientists in visual memorizing. Similarly, in the education of painters the stress laid on the knowledge of materials is a problem not limited exclusively to the art studios. The conscientious work on the paintings has a certain reaction on their aesthetic qualities as well; a technique demanding circumspection simultaneously offers an opportunity for self-control and maturing. Equally, István D. Kurucz regards it as indispensable for painters to master the professional skills which have proved themselves so well in the great periods of art history, because in his view this will enhance confidence in the profession, appreciation accorded the art product, and the acceptance of the appreciation of a high standard. In the case of panel paintings he offers a suitable method through the revival of the old gesso technique; he himself primes the surface of the wooden panel with a gypsum ground and by the burning in of wax, producing his paintings with the care of icon painters.

As early as a student of art school he became engrossed in the study of the making of wall paintings, frescos and secco by analysing their traditions of five hundred years. He has attained such a thorough knowledge in this field, that at the academy of fine arts he instructed these methods to the students for a long time. And like other problems of the art studio, this one also made him to prepare important theoretical suggestions. He is right in saying that our times cannot do without the manifestations of monumental art which foster a healthy disposition, offer ideological instruction and guide the public to self-awareness. Spacious squares, public buildings and façades revealing themselves from afar seem to encourage artists to use them for turning to the public at large; to recall the episodes of history offering lessons, to deepen the love of the fatherland and to make everyone sensitive towards the prospects of mankind's future valid for all. The style of wall painting causing one to meditate is not independent of the authenticity of the presentation, and it is beyond doubt that the classical masters, and more recently the Mexican painters have produced such solutions in this regard which in a modernized form afford social significance to the representative genres of painting. Alas, the appeals of István D. Kurucz to this effect had very meagre response from those shaping art

policy, although the successful fulfilment of a few assignments might have induced those competent to offer him further commissions.

As a painter István D. Kurucz is a monumentalist to the core. However, during a long career he was given the chance to produce a wall painting only on five occasions, and of these, a series though ranking high in the history of Hungarian art, and showing the recruitment campaign of Lajos Kossuth, set up at the former officers' training college, was subsequently destroyed by the despotism of cultural bureaucracy. The architectural environment set for the rest of his wall paintings can hardly be deemed favourable, although the execution of these frescos as to form and technique can, despite their disadvantageous setting, offer useful guidance to those interested in the essence of preparing a wall painting.

For years the artist, now celebrating an anniversary, has been engaged in the creation of several monumental pieces, the first sketches and more deep-going studies of which have already been done in broad outlines. His panneaux, which under the title of "Bocskai's Angels" are recalling the history of the Hajdúság region, are exceptionally attractive. As regards another of his commissions some compositions have already been completed. At the memorial park at Pusztaszer in the south of Hungary he is preparing a sequence to Árpád Feszty's huge panorama showing the Conquest of Hungary by the ancient Magyars in A. D. 895 so that the events of the following one thousand years can also be viewed by those making the pilgrimage to this historically important site. It is to be hoped that these large-size painted wall suggesting a dramatic retrospection will be completed in the not too distant future.

Finally, it belongs to the oddities of Hungarian life that the list of paintings by István D. Kurucz, a monumentalist artist, is composed overwhelmingly of panel paintings of a smaller size; this, however, points to no contradiction in his life-work. At the beginning of his career, though well versed in matters relating to painting, he could hardly dream of commissions of huge dimensions, despite the fact that when in Rome, on a scholarship, he turned with all his interest towards the frescos of the Renaissance. This, however, was not his sole interest, since he worked hard to find out as much as possible also about the nature of liturgical illustrations. He was in agreement with those who had found it

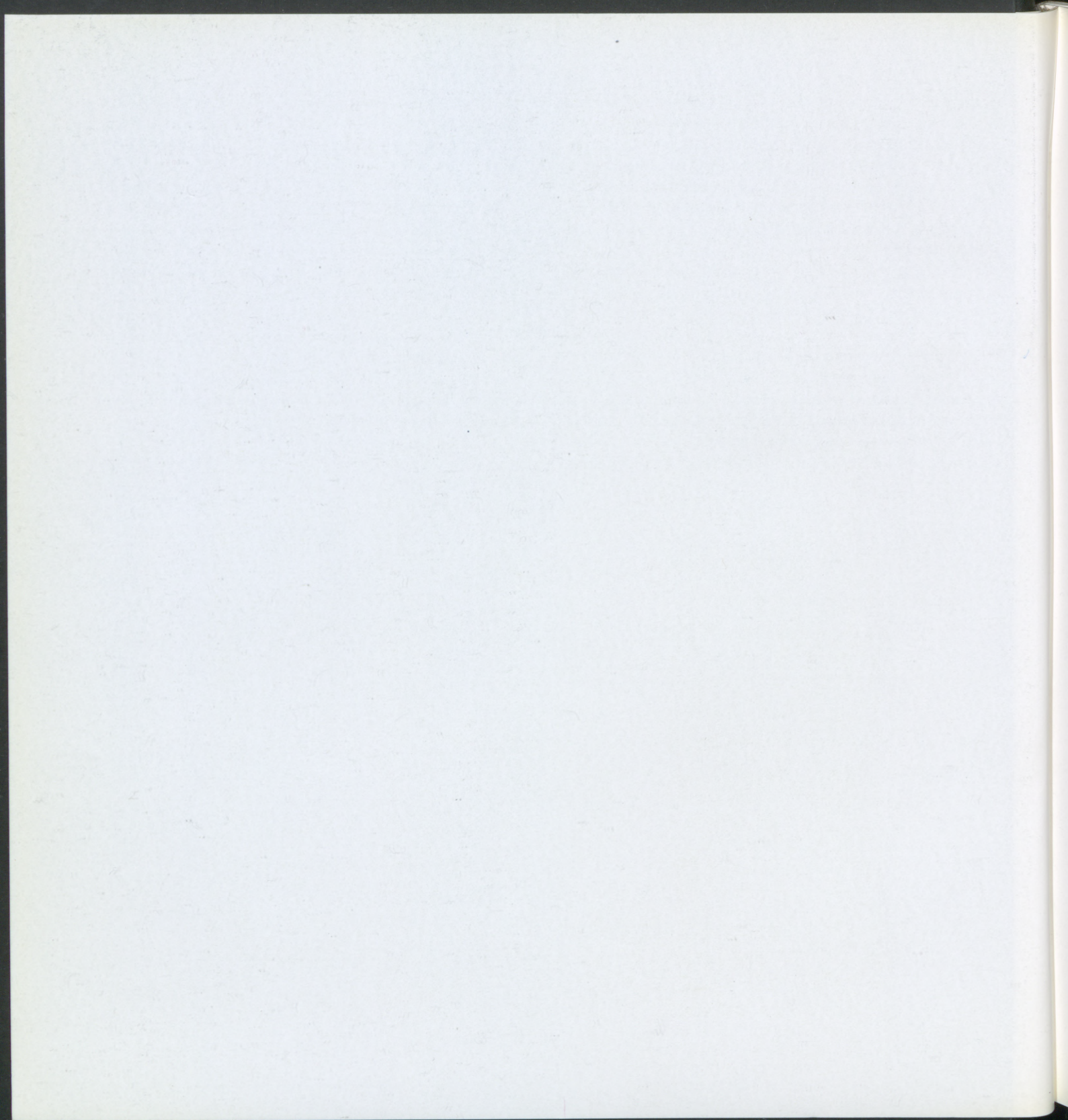

quite natural that the miniatures in codices were followed by the winged altar-pieces, and that the small-sized Byzantine panel became the model for frescos. Right at the beginning of his career, he painted sweeping figures on panels of the size usual on the walls of homes; his female figures wearing kerchiefs and peasant farmers donning fur caps have grown so to say into idols. Compared to István D. Kurucz's "Feeding Hens", a picture he made in 1943, Sándor Petőfi's poem "Mother's Hen" is a rural variety of lyricism at home in almanacs, Kurucz's work being full of suppressed tension and a heart-rending account of the hard lot of the poor peasantry. And ever since that time, whether we look at the solitary rider in the dazzling stillness of the Hortobágy plain, the translucent vapour after rain rising over the desolate puszta, wintertime scene in the market-place with carts, the autumnal homestead guarded by leafless trees-infinity, the captivating memory of resounding chords is revoked in all of these by the idiom of distant

perspectives and increased proportions. It is by no means an exaggeration to say that István D. Kurucz is capable to recall the feeling of suffocating greatness in a painting not larger than 50 by 60 cm in size. This ability of his bordering on magic is explained by his critics with his thematic discipline and economy applied in pictorial argument. In reviewing in full the individual traits of his art it becomes evident that within its taciturnity an unparalleled richness in colour is turned into colouristic unity, vibrating complementary hues fuse into rhythmical patches on stationary plains, in structures verifying the golden section but disregarding it with the obstinacy of a heretic even geometric elements will glow into perceptible optical fireworks, and a transpositioned perspective etherealizes into lyricism the wonders of nature. Thus, the Hungarian trait makes its appearance in modern trends through refraction.

Gábor Ö. Pogány

Kucsmás férfi / 22x14

Kiszáradt fa a Hortobágyon / 58×70

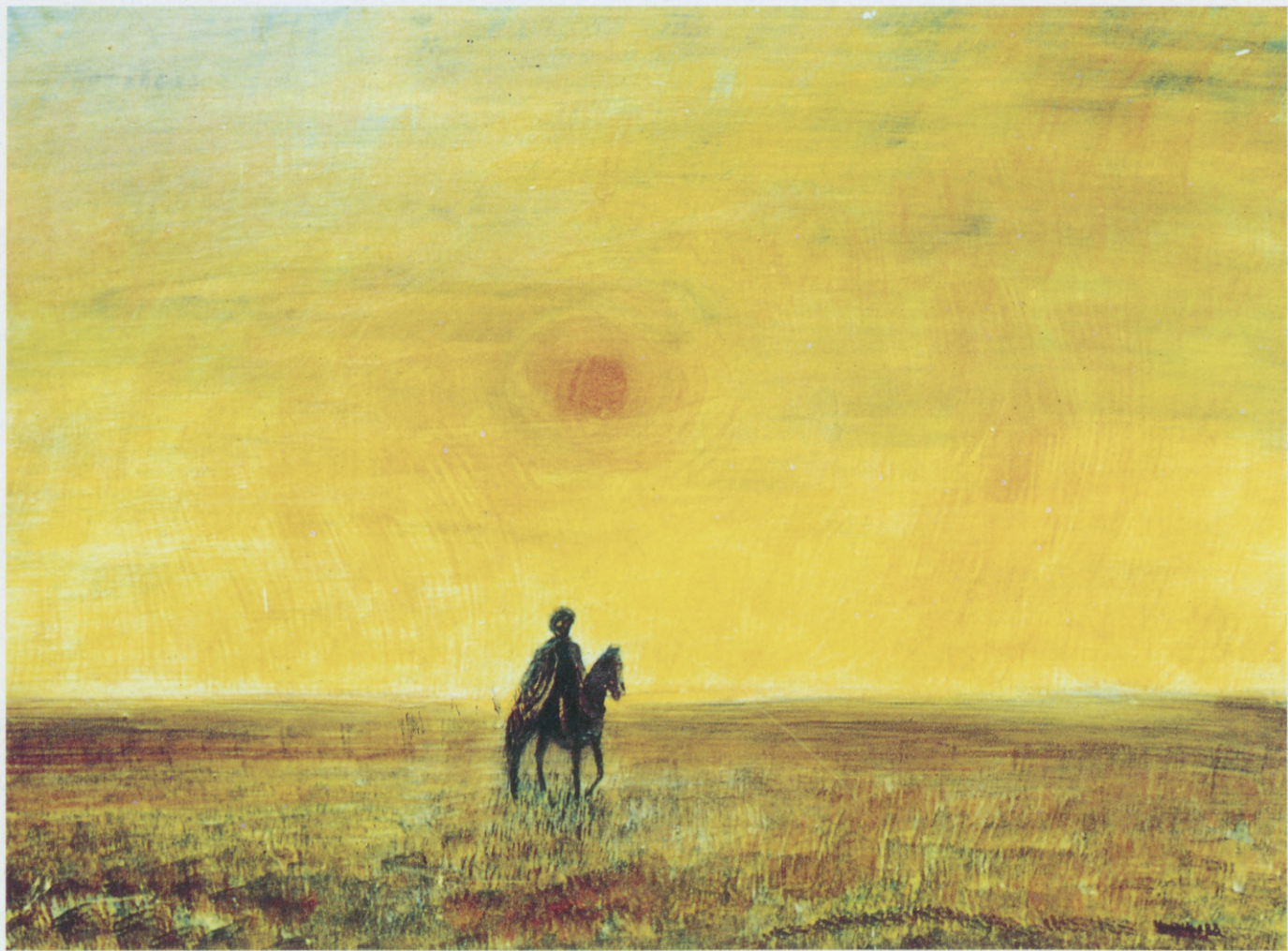

Busók / 60×80

Naplemente / 60×72

Faluvégén / 40×60

Gajdán szomszéd / 62 × 80

Kendős asszony / 68 × 56

Fehér tanya / 40×60

Eső után / 70×60

Cséplés / 50×70

Őszi Hortobágy / 50×70

Aratók / 39×64

Mohácsi csata (történelmi pannosorozat eszmei terve) / Battle of Mohács (design for a historical series of panneaux)

Tanulmányfej / 30×20

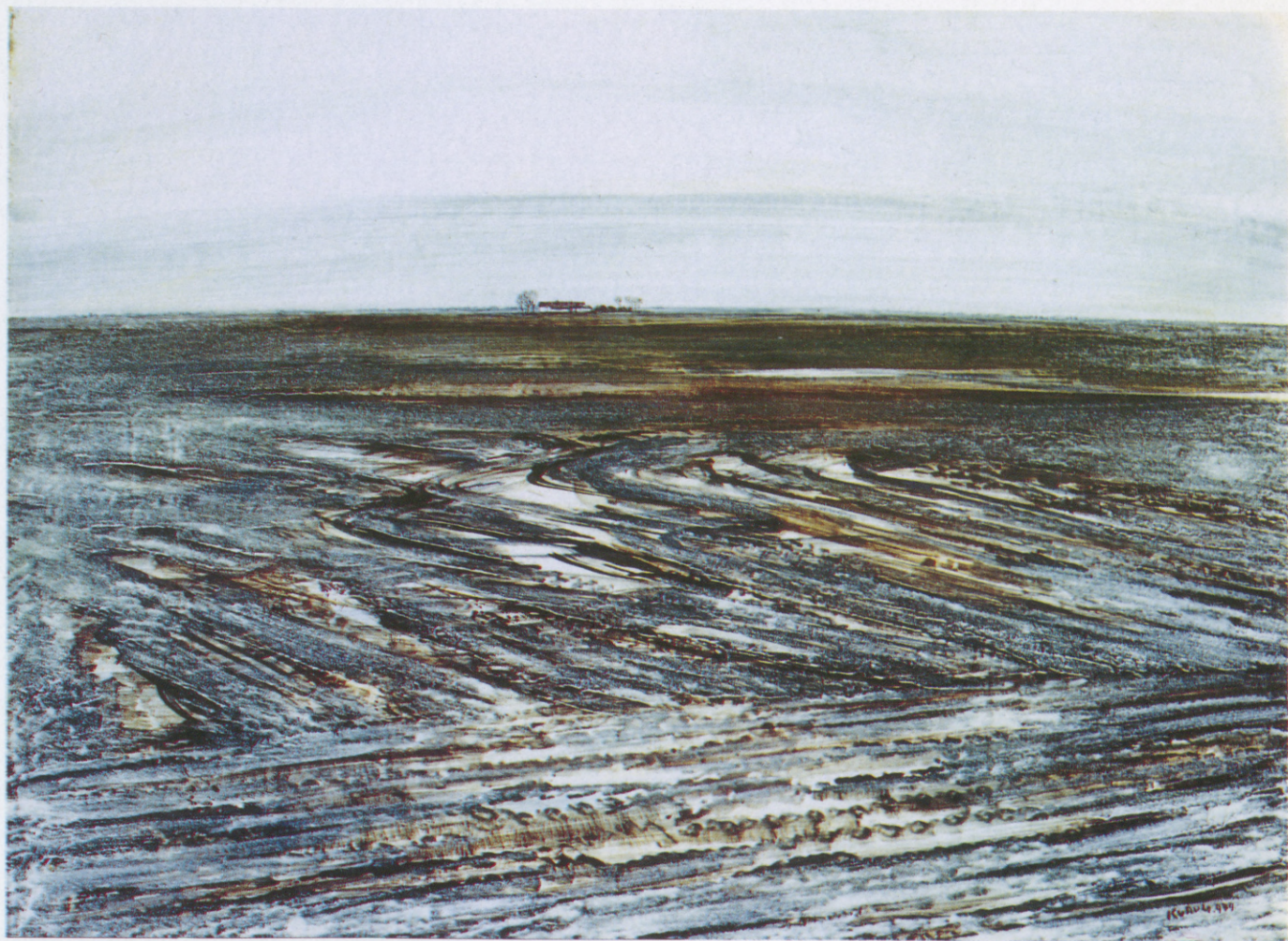

Ócsai határ / 60×90

1963

Olvasás / 65×92

Itatás / 82×41

Magányos tanya / 14×50

Juhász / 70x50

Busók / 50x35

Levendula aratás / 85×13

Tanya télen / 82×27

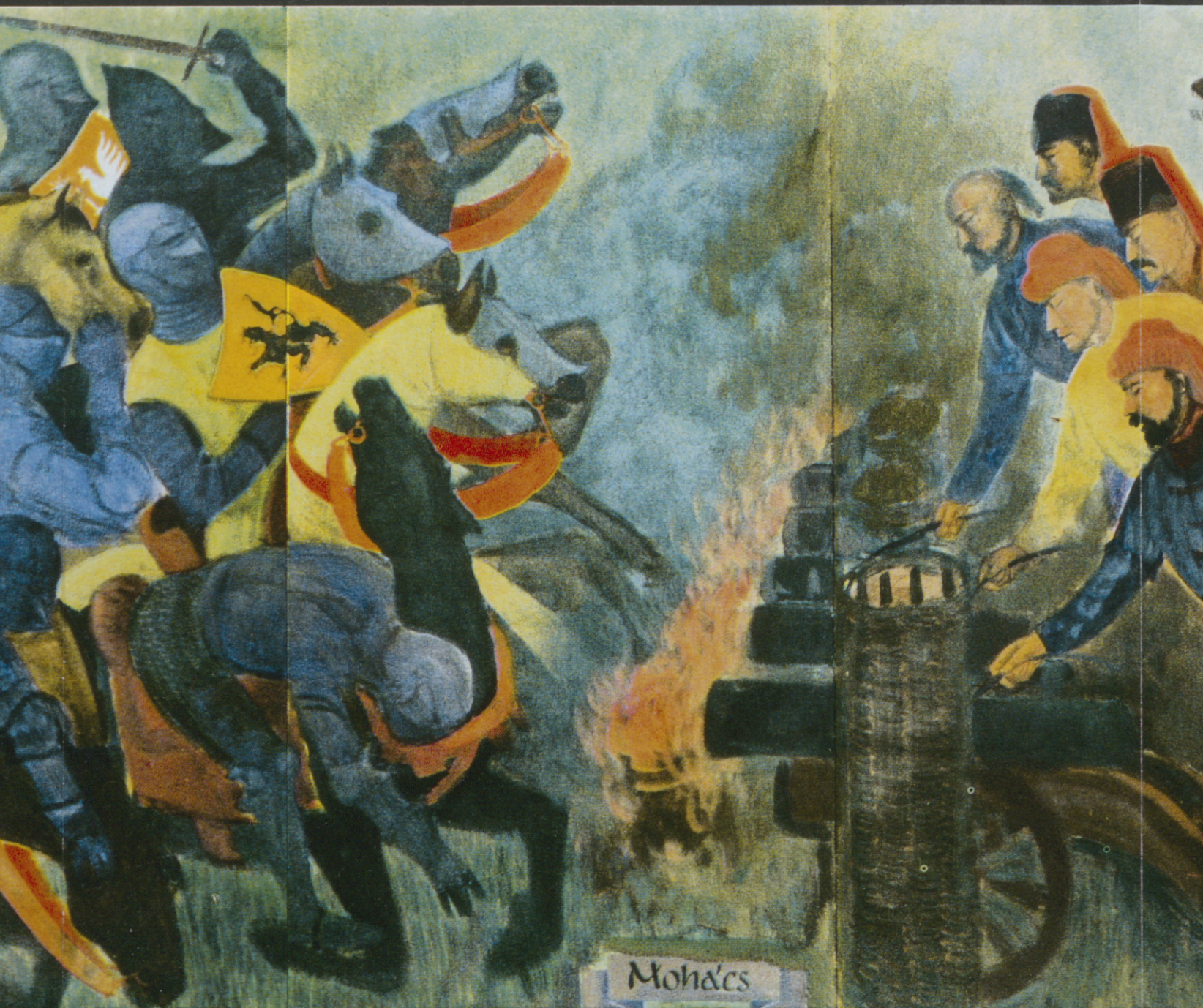

Mohács

Fás tanya / 60×40

Olvasás / 60×108

Lópatkolás / 60×92

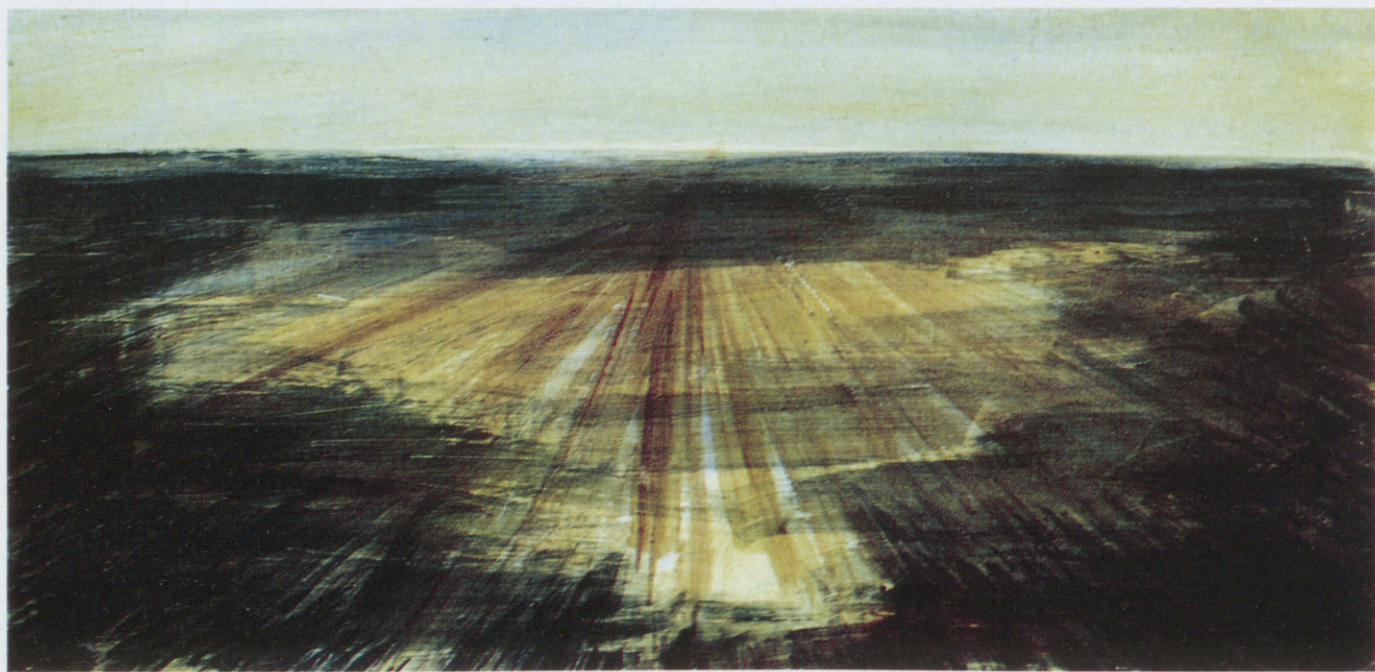

Hófolt / 20×45

Felégetett tarló / 40×80

Hóolvadás / 50×74

Lóvásár / 60×92

Magányos fa / 24×30

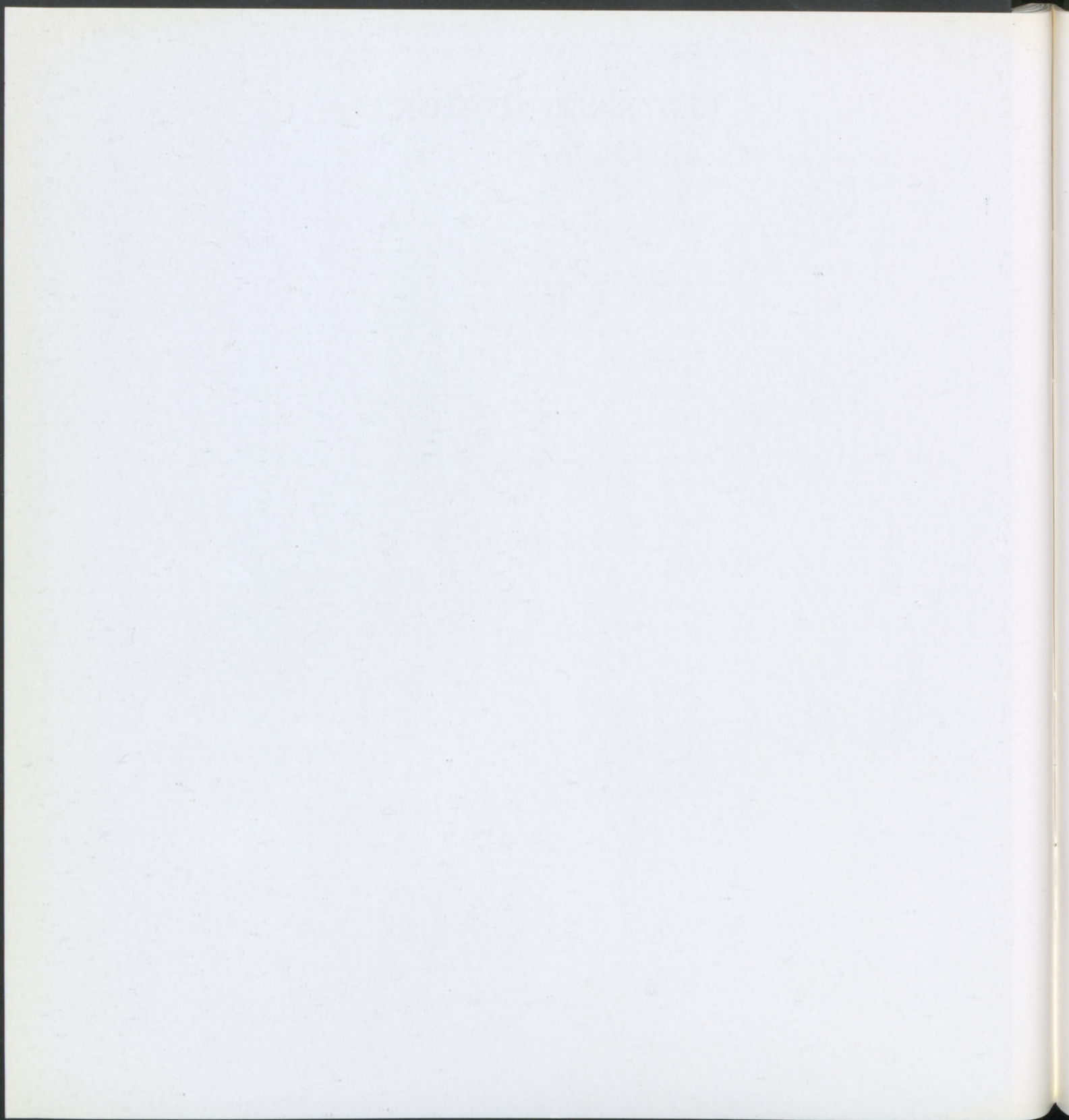

Hajdúság története / 32×42 (Panno re · tervrészlet)

ÉLETRAJZI ADATOK

- 1914-ben Hódmezővásárhelyen született.
- 1933-ban Szőnyi István magániskolájában tanult.
- 1934-ben a Képzőművészeti Főiskolán előbb Rudnay Gyulánál, majd Benkhard Ágostonnál, Réti Istvánnál, Szőnyi Istvánnál a festőszakon, Nagy Sándornál a freskőszakon tanult.
- 1934-ben a Tornyai Társaság javaslatára Hódmezővásárhely Városi Tanácsa tanulmányi ösztöndíjban részesítette.
- 1940-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, visszatért szülővárosába.
- 1941-ben első kiállítását Hódmezővásárhelyen rendezte, római ösztöndíjat kapott.
- 1943-ban Rómában a Collegium Hungaricumban tovább képezte magát. Az ösztöndíjasok kollégiumi bemutatkozó kiállítása után ajánlatot kapott (a Felsőpapi Akadémia igazgatójától) egyházművészeti alkotások elkészítésére római központtal. Egyházművészeti alkotások elkészítésére nem érzett hivatást, így a megtisztelő felajánlást nem fogadta el, és hazajött Magyarországra.
- 1943–1947-ben Hódmezővásárhelyen tevékenyen részt vett a közéletben és munkatársa a Vásárhely Népe című lapnak.
- 1946–1947-ben a Vásárhelyen élő művészek szervezetének kialakításában és közös létrehozásában vett részt.
- 1947-ben bemutatkozott Budapesten és Szabó Iván szobrászművésszel közös kiállítást rendezett a régi Múcsarnok termeiben.
- 1948-ban a Kossuth Akadémia képzőművészkörének vezetője. Az Akadémia megbízásából elkészítette az 1848-as szabadságharc népfölkelőit megörökítő freskó részletét, 1952-ben mint formalista alkotást megsemmisítették.
- 1948-tól a 60-as évek végéig a Képzőművészeti Főiskola freskó tanszakán Szőnyi István mellett tanított.
- 1949-ben a Főiskola növendékeinek egy csoportját nyári gyakorlatra Hódmezővásárhelyre vitte.
- 1951–1952-ben elindítója, majd szervezője a Honvédségi Képzőművészeti Stúdióinak.
- 1951-ben a Honvéd Képzőművészeti Iskola igazgatójának nevezték ki.
- 1953-ban hódmezővásárhelyi műtermét és házát átmeneti használatra átadta a Képzőművészeti Alapnak azzal, hogy ott a 8. Számú Művésztelepet hozzák létre.
- 1960–1961-ben Budapesten Kamotsay István szobrászművésszel kiállítást rendezett a Múcsarnok kamatermében, majd több kínai városban önálló kiállítással mutatkozott be.
- 1961-ben Hódmezővásárhelyen a Tornyai János Múzeumban Kamotsay István szobrászművésszel közösen állított ki. Ebben az évben másodízben kapott római ösztöndíjat.
- 1962-ben részt vett a velencei biennálén.
- 1963-tól Hódmezővásárhelyen és Budapesten dolgozik.
- 1963-ban Rómában csoportkiállításon szerepel.
- 1965-ben önálló kiállítása volt Milánóban. Ugyanebben az évben elkészült a pápai pártbizottság székházában szekciója.
- 1966-ban kiállítás Nyugat-Berlinben.
- 1967-ben Várpalotán mutatkozik be.
- 1968-ban a Művészeti Kiskönyvtár sorozatban kis monográfia jelenik meg róla D. Fehér Zsuzsa tanulmányával.
- 1968-ban kiállítás Szombathelyen, Milánóban és Miskolcon.
- 1970-ben Budapesten a Csók István Galériában állít ki.
- 1972-ben kiállítások Szegeden, Csepelen és Egerben.
- 1973-ban Hajdúszoboszlón, Balmazújvárosban, Gyöngyösön és Hatvanban van kiállítása.
- 1974-ben Kaposvárott, a Vaszary János teremben nyílt kiállítása.
- 1975-ben kiállítás Egerben a Rudnay Gyula teremben és a győri múcsarnokban.
- 1976-ban a budapesti Józsefvárosi Kiállítási Teremben és a Győri Műv. Központban nyílik kiállítása.
- 1977-ben Perugiában, a városi múzeumban és Hajdúböszörményben rendeztek kiállítást.
- 1978-ban kiállítások: Japánban – Tokió, Kokura – és itthon, Budapesten a Múcsarnokban.
- 1979-ben Budapest, Csontváry-terem.
- 1980-ban kiállítás Nyergesújfaluban.
- 1982-ben Budapest Iskola Galéria, Kemenesalja Műv. Központ, Tatabánya, Gyöngyös.
- 1983-ban Zalaegerszeg, Művelődési Központ.

- 1985-ben Hódmezővásárhelyen – Tornyai János Múzeum, Budapest – Múcsarnok, Japánban – Tokió, Kiotó, Nara.
- 1986-ban Hatvan, Nagykőrös, Derekegyháza, Nyíregyháza, Tiszalök, Balatonfüred, Bonyhád, Martonvásár.
- 1987-ben Csók István Galéria Budapest, Szekszárd, Kerektelek, Komárom, Hollósy Galéria Budapest.
- 1988-ban Hódmezővásárhely Állatorvosi Főiskola, Csók István Galéria Budapest.
- 1989-ben Simontornya Múzeum, Budapest Néphadsereg Művelődési Ház, Budapest Józsefvárosi Művelődési Ház, Inota, Zirc, Zalaegerszeg.

A felsoroltakon kívül számos hazai és külföldi csoportos kiállításon vett részt.

Tanulmányútjai Európában: Szovjetunió, Lengyelország, NDK, NSZK, Ausztria, Svájc, Hollandia, Belgium, Franciaország, Anglia, Spanyolország, Jugoszlávia, Románia.

Európán kívül: Japán, Mongólia, Algéria és a saharai városok.

A Hajdúböszörményi Nemzetközi Művésztelép művészeti tanácsának és a téli hortobágyi tábornak elnöke.

Írta: *Dr. Pogány Ö. Gábor,*
a Magyar Nemzeti Galéria nyugalmazott főigazgatója

KITÜNTETÉSEK ÉS DÍJAK:

1934 Vásárhelyi ösztöndíj

1941–42 Római ösztöndíj

1950 Munkácsy-díj III. fokozat

1960 Tornyai-plakett

1961 Második római ösztöndíj

1964 SZOT-díj

1971 Érdemes Művész

1974 Munka Érdemrend arany fokozat

1977 Káplár-díj (Hajdúböszörmény) Káplár Miklós-émlékplakett

1978 Kiváló Művész

1983 Harmadik római ösztöndíj

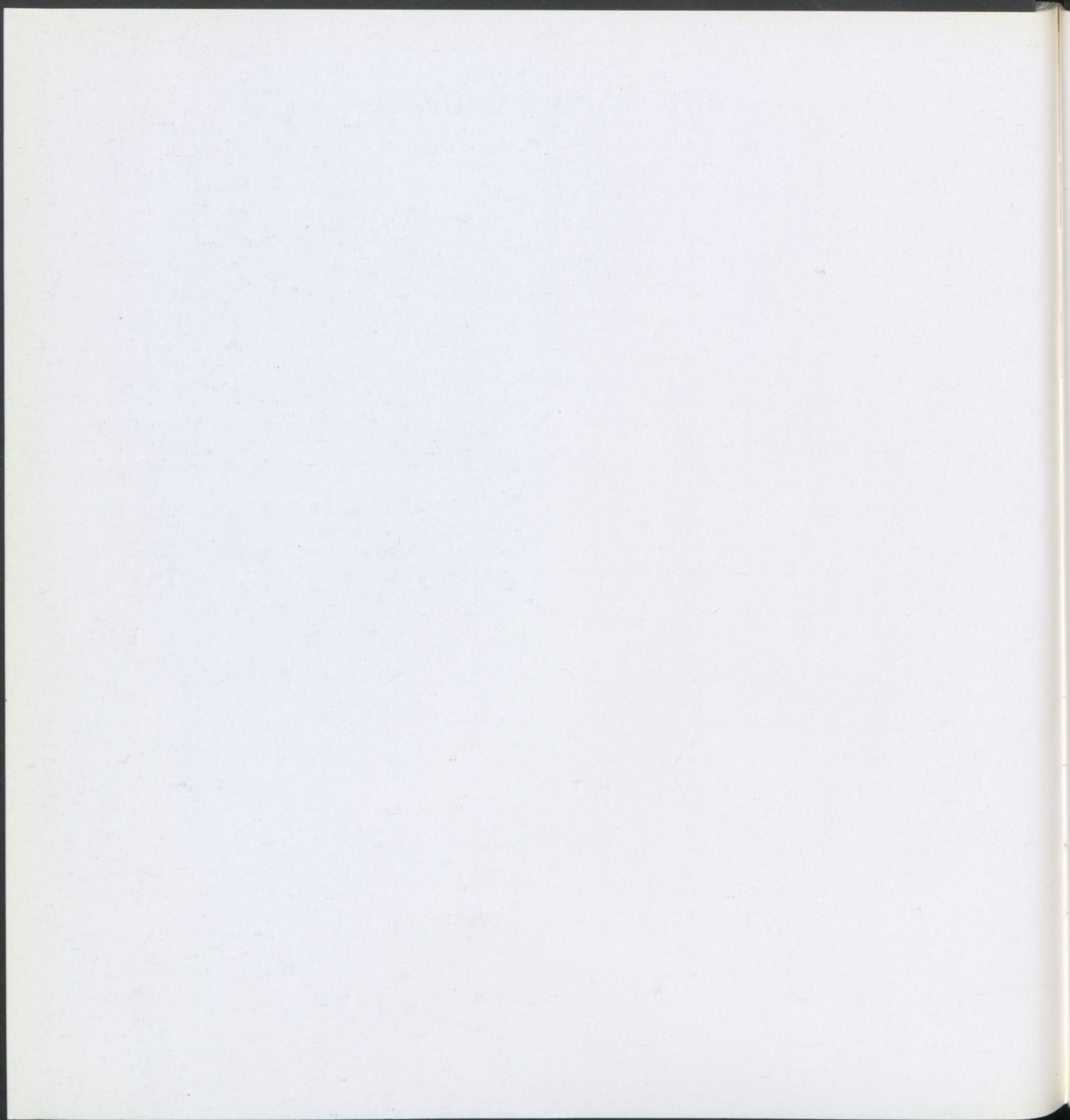
1984 Szocialista Magyarország Érdemrend

1985 Kossuth-díj

BIOGRAPHICAL DATA:

- 1914: Born in Hódmezővásárhely
- 1933: Studied in István Szőnyi's private school
- 1934: Studied at the Academy of Fine Arts, first under Gyula Rudnay, then under Ágoston Benkhard, István Réti and István Szőnyi (painting), and Sándor Nagy (fresco)
- 1934: The town council of Hódmezővásárhely awarded him a scholarship on the advice of the Tornyai Society
- 1940: Completed his studies at the Academy of Fine Arts and returned to his home town
- 1941: Was awarded a scholarship in Rome
- 1942–43: Continued his studies at the Collegium Hungaricum in Rome
- 1943–47: Took an active part in the public life of Hódmezővásárhely and was on the staff of the newspaper "Vásárhely Népe" (People of Vásárhely)
- 1946–47: Participated in the formation of the organization of the artists living in Vásárhely
- 1947: Made his début in Budapest and together with sculptor Iván Szabó held an exhibition at the old Múcsarnok art gallery
- 1948: Headed the fine arts circle of the Kossuth Academy. Commissioned by the Academy, prepared a section of the fresco showing the volunteers of the 1848 War of Independence
- 1948–end of '60s: Taught in the fresco dept. of the Academy of Fine Arts under István Szőnyi
- 1949: Took a group of the Academy's students for a summer course to Hódmezővásárhely
- 1951–52: Initiated then organized the Fine Arts Studio of the Hungarian Army
- 1951: Was appointed director of the Army's Fine Arts School
- 1953: Handed over his home and studio in Hódmezővásárhely for provisional use to the Fine Arts Fund so that the Artists' Colony No. 8 can be set up there
- 1960–61: Held an exhibition in Budapest (in the Múcsarnok art gallery's chamber room) together with sculptor István Kamotsay; later held his own exhibitions in several towns in China
- 1961: Held an exhibition in the János Tornyai Museum in Hódmezővásárhely in co-operation with sculptor István Kamotsay. Was also awarded a second scholarship in Rome
- 1962: Participated in the Venice Biennale
- 1963: on: Was active in Hódmezővásárhely and Budapest
- 1963: Took part in an exhibition of several artists in Rome
- 1965: Held his own exhibition in Milan. In the same year he completed his secco put up at the Party HQ in Pápa
- 1966: Exhibited in West Berlin
- 1967: Held an exhibition at Várpalota
- 1968: A monograph presenting him was published in the Little Library of Arts series, with an essay by Zsuzsa D. Fehér
- 1968: Exhibited in Milan as well as in Szombathely and Miskolc
- 1970: Held an exhibition in the István Csók Gallery in Budapest
- 1972: Exhibited in Szeged, Csepel and Eger
- 1973: Exhibited at Hajdúszoboszló, Balmazújváros, Gyöngyös and Hatvan
- 1974: Held an exhibition in the János Vaszary Room in Kaposvár
- 1975: Held exhibitions in the Gyula Rudnay Room in Eger and in the Múcsarnok gallery of Győr
- 1976: Held exhibitions in the Józsefváros Exhibition Hall in Budapest and in the Cultural Centre of Győr
- 1977: Exhibited in Perugia, in the Municipal Museum, and at Hajdúböszörmény
- 1978: Exhibited in Japan (Tokyo and Kokura) and in Budapest's Múcsarnok art gallery
- 1979: Exhibited in the Csontváry Room in Budapest
- 1980: Held an exhibition at Nyergesújfalu
- 1982: Exhibitions in the Iskola Gallery, Budapest, at the Cultural Centre of Kemenesalja, at Tatabánya and Gyöngy
- 1983: Exhibited at the Cultural Centre of Zalaegerszeg
- 1985: Exhibitions at Hódmezővásárhely (János Tornyai Museum), Budapest (Múcsarnok), as well as in Japan (Tokyo, Kioto and Nara)
- 1986: Exhibitions at Hatvan, Nagykőrös, Derekegyháza, Nyíregyháza, Tiszalök, Balatonfüred, Bonyhád and Martonvásár
- 1987: Exhibitions in Budapest (István Csók Gallery), as well as at Szekszárd, Keréktelek, Komárom, and again in Budapest (Hollósy Gallery)
- 1988: Exhibitions at Hódmezővásárhely, and Budapest (Veterinary College and István Csók Gallery)

351967

1989: Exhibitions in the Simontornya Museum, Budapest (The House of Culture of the People's Army (and the Józsefváros Cultural Centre), at Inota, Zirc and Zalaegerszeg

In addition to the above he participated in several group exhibitions held both in Hungary and abroad.

His study tours took him to the Soviet Union, Poland, the German Democratic Republic, the Federal Republic of Germany, Austria, Switzerland, the Netherlands, Belgi-

um, France, Britain, Spain, Yugoslavia and Rumania in Europe, and to Japan, Mongolia, Algeria and towns in the Sahara overseas.

He is chairman of the Art Council of the International Artists' Colony at Hajdúböszörmény and of the Hortobágy Winter School for Artists.

By Gábor Ö. Pogány
General Director (ret.), Hungarian National Gallery

AWARDS AND PRIZES:

1934 Vásárhely scholarship

1941-42 Scholarship in Rome

1950 Munkácsy Prize, Grade 3

1960 Tornyai Plaque

1961 Second Scholarship in Rome

1964 SZOT (Trade Unions' Council) Prize

1971 Merited Artist distinction

1974 Order of Work, Gold

1977 Káplár Prize (Hódmezővásárhely)

1978 Outstanding Artist distinction

1983 Third scholarship in Rome

1984 For a Socialist Hungary Order

1985 Kossuth Prize

FELELŐS KIADÓ KOLLER KFT.
KÉSZÜLT
AZ ALFÖLDI NYOMDÁBAN,
DEBRECENBEN
90.9289.66-43
FELELŐS VEZETŐ
SZABÓ VIKTOR VEZÉRIGAZGATÓ
A FELVÉTELEKET
KALMÁR ISTVÁN
ÉS
SZELES TIBOR
KÉSZÍTETTE

ISBN . 963.02.8419.7

Hajdúk (magántulajdon) / borítón